

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ

Επιμονή στην ποίηση

ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΩΤΟΥΛΑ

Θα ήσουν παντελώς ανυπεράσπιστος - Ποιήματα της Λευκής σελίδας εκδ. Πατάκη, σελ. 94

Εκείνο το σεφερικό απδόνι που «μες στον ανασασμό των φύλων» γίνεται αποδέκτης και απάντηση, ταυτόχρονα, του ερωτήματος «τ' είναι θεός; τι μη θεός; και τι τ' ανάμεσό τους;», δεν έπαψε στις μέρες μας ούτε να υπάρχει ούτε να λαλεί. Αλλά η ποίηση ίσως παίρνει διαφορετικό δρόμο για να το συναντήσει.

Δικαιούται τόσο να το ονομάσει αλλιώς όσο και να προσευχηθεί σε αυτό με καινούργια λόγια: «Κράτα σφιχτά το καναρίνι σου - / Κράτα σφιχτά το ευλογημένο κενό / ανάμεσα στη ζωή και τον θάνατο», γράφει η Δήμητρα Κωτούλα στο τέταρτο ποίημα («Ορόσημο ή το κίβδηλο πιάτο») της δεύτερης ενότητας («Αντιθέσεις») του υπό συζήτηση τελευταίου βιβλίου της. Η ποίηση, όπως κάθε τέχνη, είναι ασφαλώς ζήτημα ιδιοσυγκρασίας, καινοτομίας και τεχνικής επάρκειας. Είναι, επίσης, και υπόθεση ενός κάποιου σθένους, μιας πίστης θα λέγαμε, με κίνδυνο να παρεξηγηθούμε.

Με το τρίτο αυτό βιβλίο της, η Κωτούλα (γεννημένη στην Κο-

μοτηνή το 1974 και μεγαλωμένη στην Ξάνθη) αποδεικνύει ότι μπορεί και σήμερα να γράφεται ποίηση υψηλής στόχευσης. Είναι ένα βιβλίο ωριμότητας μιας προσωπικής και θαρραλέας πορείας. Προϋποθέτει τον απαιτητικό αναγνώστη, δηλαδή την οδυσσεική ψυχή, διατεθειμένη να εκτεθεί στους κινδύνους, υποστηριγμένη από έναν αφυπνισμένο κριτικό του.

Πράγματα, δηλαδή, λιγάκι ξεχασμένα στον πολύτο της απεραντολογίας και του ναρκισσισμού, ενώ θα έπρεπε να είναι τα απολύτως αυτονόητα. Η Κωτούλα τα υπερασπίζεται χωρίς να πέφτει στον πειρασμό του πειραματικού ακκισμού, να πνίγεται στον λυρισμό, να στεγνώνει από την υπεροπλία της σκέψης. Με λεπτότητα και συνείδηση επιχειρεί να ισορροπήσει στη σύγχρονη κόψη του ξυραφιού. Δρέπει δικαία τους καρπούς της ριψοκίνδυνης ακροβασίας της. Μαζί της γευό-

μαστε και εμείς το μεστό, ειλικρινές αποτέλεσμα.

Η λευκή σελίδα, μετωνυμία της ποίησης αλλά και της ζωής, είναι αντικείμενο των δύο ενότητων του πρώτου μέρους της συλλογής, που τιτλοφορούνται έξυπνα «Θέσεις» και «Αντιθέ-

σεις». Οι πρώτες αναλαμβάνουν το βάρος ενός φορτίου οιονεί ηρωικού, οι δεύτερες το υπονομεύουν με τρυφερή ειρωνεία. Η μνήμη και η φύση παρασταίνονται μινιμαλιστικά και πολύ πειστικά στο σύνολο αυτών των ποιημάτων, ως αστείρευτες δεξαμενές για τον άνθρωπο

που διαγράφει την τροχιά της ζωής του: «Ρίξε τα δίχτυα σου στο παρελθόν./ Δες το σκοτεινό κοπάδι των άστρων./ Ακόμη μπορούμε να πατήσουμε πάνω τους.». Η επίκληση του Σολωμού τόσο στις «Θέσεις» (V.) όσο και στις «Αντιθέσεις» (XV.), σε ρητή συνάρτηση με την πρόκληση της λευκής σελίδας, δείχνει την ατσάλινη πε-

ποίηση της συνέχειας μιας φωνής, που επιδιώκει να εγγραφεί στη μεγάλη παράδοση με γνώση και συναίσθηση.

Πώς θα αναγνωσθούν, σε αυτό το πλαίσιο, τα ποιήματα του δεύτερου μέρους, υπό τον τίτλο «Animal Triste»; Ποια είναι άραγε η ερωτική πανδαισία από την οποία υποχρεωνόμαστε να αποκολληθούμε και, λυπημένοι, να συνεχίσουμε; «Γλύστρησα/ στο σαπούνι που/ ξεχειλίζει στην ατμόσφαιρα/ κι έπεσα», διαβάζουμε στο ποίημα «Ηχώ». Και πιο κάτω, απηχώντας ίσως και τη συνθήκη της πανδημίας: «Για την ώρα/ η ζωή διαδραματίζεται/ σε επάλληλα/ παλιρροϊκά κύματα/ από το χολ/ ως την άκρη της κουζίνας» και «Κλείνουμε τα μάτια/ κι ονειρευόμαστε/ κιονοθύελλες/ ποιήματα/ με/ πλατιά/ άσπρα/ ανοιγμένα φτερά». Η ποίηση, μετά το πάθος της λευκής σελίδας, αναγνωρίζει τα όριά της, σμηρινά και παντοτινά: «Το ποίημα αυτό είναι λυπημένο/ επειδή δεν μπορεί να σε αγγίξει». Η Κωτούλα αποδεικνύει εδώ τις ικανότητές της και στη μεγάλη σύνθεση, αφού τα ποιήματα του βιβλίου αυτού διαβάζονται ενισχυμένα και ως μέρος μιας τέτοιας συνεκτικής και δικαιωμένης προσπάθειας.

